

# Vi betraktet Adolf Hoel som fiendens representant, sier professor Harald Schjelderup

105700

## Universitetets aksjonsutvalg hadde ingen befatning med Aula-brannen

Under vitneavhøringen i saken mot Adolf Hoel forklarte professor Jan Jansen seg i dag om Universitetets såkalte aksjonsutvalg og dets rolle i motstandskampen. Han bekreftet at aksjonsutvalget hadde vært imot samarbeid med Hoel. Utvalget ble ikke dannet for å motarbeide dekanene, men for å trekke opp de linjer som man fant å burde følge under de rådende forhold. Hvorvidt Universitetet skulle holdes åpent, måtte selvsagt avhenge av begivenhetene, men jeg så det slik, sa vitnet, at det i hvert fall ikke skulle holdes åpent for enhver pris.

Professor Jansen ville ikke trekke dekanenes nasjonale holdning i tvil, men han torde hevde at deres linje ikke ville føre fram og den var ikke i samsvar med aksjonsutvalgets linje. — Vi så det slik at Universitetet ikke måtte komme i motsetningsforhold til de andre motstandssentrene. Naturligvis kunne det ikke trekkes opp en instruks på lengre sikt. Det kunne når som helst inntreffe begivenheter som gjorde det ønskelig å sette saken på spissen — og stenge Universitetet.

Aksjonsutvalget sto i intim kontakt med koordinasjonskomiteen. Professor Schjelderup sto i nær kontakt med dommer Schjelderup. Dermed hadde utvalget kontakt med koordinasjonskomiteen gjennom kirkens representant i motstandsbevegelsen, pastor Alex. Johnsen. Selv hadde jeg stadig forbindelse med komiteens generalsekretær, Tore Gjelsvik.

Forsvareren: — Hvorfor ble Universitetet stengt?

Vitnet: — Det var vel resultatet av en rekke episoder. Terboven var jo blitt mer og mer innstilt på å stenge Universitetet. Antagelig så han det som et arnested for motstand. Fra sommeren 1943 ble reglementsstriden akutt, og i november ble Universitetet stengt, uten at noen med sikkerhet kan si hva som førte til stengningen. Det tor vel være at Aula-brannen var en medvirkende årsak.

Forsvareren: — Hvem satte på Aula-brannen?

Vitnet: — Jeg har bare å holde meg til referater og beretninger, men jeg vet ikke hvor pålitelige de er. Jeg har hørt at brannen skulle være foranlediget av folk som sto en bestemt illegal gruppe nær, nærmere bestemt at den skulle være ledet av Moen som senere omkom med «Westphalen». Men påliteligheten av denne opplysning kan trekkes i tvil. Moen hadde aldri overfor koordinasjonskomiteen eller sekretariatet nevnt noe om en slik aksjon.

Professor Jansen presiserte at aksjonsutvalget ikke hadde hatt det fjerneste med brannen å gjøre. Den var også etter min oppfatning så meningsløs, fortsatte vitnet, at det ville ha vært meget bedrøvelig om det skulle ha vært tilfelle. Personlig trodde jeg brannen var en tysk provokasjon.

Forsvareren: En mann ved navn Larsgaard har forklart at London-Nytt forårsaket brannen.

Vitnet: — Det ville ha vært meget beklagelig for London-Nytt om det skulle ha vært riktig.

Forsvareren: — Ja, jeg vet ikke hvor pålitelig han er.

Professor Harald Schjelderup uttalte at Det akademiske kollegium ikke hadde ønsket noen offentliggjørelse av aksjonsutvalgets innberetning, men følgen er blitt at ikke bare flertallet av Universitetets egne folk ikke har kjent til hva som foregikk ved Universitetet, men etterforskningen i saker som gjelder Universitetet, er også blitt ensidig og mangelfull. Universitetets ære står på spill, og lojaliteten kan også gå for langt. — Derfor har jeg bedt om å bli ført som vitne i saken mot Adolf

Hoel, blant annet fordi mine opplysninger har direkte betydning for saken, sa vitnet.

Etter min oppfatning var det ikke bare spørsmål om taktikk som skilte de to meninger ved Universitetet som sto steilt mot hverandre.

Det var noe som hadde en dype-re rot i motsetningene i folket i den tiden.

Hvis det skulle ha vært så at det var om å gjøre å redde et institutt, en professor, en student — eller skaffe suppe, da var Adolf Hoel en utmerket mann. Men det var også en annen oppfatning som gjorde seg gjeldende, nemlig den å delta aktivt i den krigen som vart folk var påvunget. Det lyder i dag kanskje patetisk å snakke om den vilje vi den gang var besjelt av, nemlig viljen til kompromissløs kamp mot de krefter som søkte å ødelegge de idealer som vi ikke syntes det var verdt å leve uten. Den gangen var det imidlertid blodig alvor. Ut fra dette synspunkt måtte vi se på Adolf Hoel som fiendens representant ved Universitetet, og vi måtte se på ham noe annerledes enn det er gitt uttrykk for i den nær sagt offisielle fremstilling fra Universitetet.

*Professor Jansen, 16.5.49  
Nr. 223*